

Současná adiktologie v mnoha perspektivách

Citace | Suchá, J. (2025). Adiktologie ve světle obrazovky. *Adiktologie v preventivní a léčebné praxi*, 8(4), 7.

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

dostává se Vám do rukou nové číslo časopisu *Adiktologie v preventivní a léčebné praxi*, které propojuje aktuální témata z oblasti závislostního chování, prevence, duševního zdraví i současných výzev spojených s digitálním prostředím. Jednotlivé příspěvky ukazují, jak široké a proměnlivé je pole adiktologie a jak důležité je nahlížet na rizikové chování nejen prostřednictvím jeho vnějších projevů, ale také v kontextu psychologických, biologických, sociálních a preventivních souvislostí.

Úvodní článek tohoto čísla se věnuje neurobiologii cravingu. Autoři přibližují teoretické ukotvení této problematiky i její praktické souvislosti, které mohou být přínosné pro odborníky působící v oblasti prevence, léčby a poradenství. Zvláštní pozornost je věnována roli systému odměny, paměti, emocí, stresu a možnostem terapeutického ovlivnění cravingu, například prostřednictvím neurofeedbacku či dalších nově zkoumaných přístupů.

Další příspěvek se zaměřuje na souvislosti mezi konformitou, vrstevnickým nátlakem, oblíbeností, self-efficacy a užíváním nikotinových sáčků u českých adolescentů. Výsledky studie poukazují na význam rodičů i dalších autorit v životě dospívajících v otázce užívání nikotinových sáčků u studentů.

Strach z promeškání, známý také jako FoMO (*fear of missing out*), bývá spojován s problémovým užíváním sociálních sítí. V českém prostředí však dosud chyběl validovaný nástroj pro jeho měření u adolescentní populace. Toto číslo proto přináší ověření psychometrických vlastností české verze škály FOMOs (Przybylski, 2013) u adolescentů a současně otevírá další otázky týkající se výzkumu tohoto jevu.

Součástí čísla je také netradiční kazuistika mapující práci s e-sportovým týmem, zejména jeho psychologické potřeby a fungování. Text nabízí zajímavý vhled do oblasti gamingu a jeho zdravého pojetí. Zároveň přispívá k destigmatizaci a depatologizaci této aktivity a přibližuje čtenářům, jak může vypadat fungování e-sportového týmu na profesionální či poloprofesionální úrovni, včetně možných nároků a úskalí, která jsou s touto oblastí z psychologického pohledu spojena.

Aktuální číslo dále nabízí přehledový článek zaměřený na sebepoškození v dětství a dospívání. Text poskytuje zhodnocení výskytu tohoto jevu, jeho možných motivací a vodítek pro jeho rozpoznání. Velmi cennou součástí článku jsou praktická doporučení, jak na sebepoškození u dítěte či

dospívajícího vhodně reagovat. Tato doporučení mohou být užitečná zejména pro pedagogy, kteří se s tímto rizikovým chováním často setkávají v první linii.

Specifickou a důležitou součástí tohoto čísla je také *Metodika na podporu kvality v prevenci*. Tento metodický materiál nabízí rámec pro plánování, realizaci a evaluaci preventivních aktivit tak, aby odpovídaly aktuálním odborným standardům, byly dlouhodobě udržitelné a byly zakotveny v systému škol, služeb i komunitní práce. V kontextu témat, která jednotlivé články otevírají – od užívání nikotinových sáčků přes digitální rizika až po sebepoškození a další oblasti duševního zdraví – představuje metodika praktický nástroj, jak převádět teoretické poznatky a výzkumná zjištění do konkrétních, kvalitně nastavených preventivních opatření.

Přinášíme Vám také několik zpráv z českého i zahraničního dění a věříme, že pro Vás bude toto číslo inspirativním a podnětným čtením.

S přáním klidných svátků a všeho dobrého do nového roku

V Praze, dne 23. prosince 2025

Jaroslava Suchá
Vedoucí redaktorka

Adiktologie v preventivní a léčebné praxi